

FENTANIL, SRODNE TVARI I SINTETSKI OPIOIDI

SIGURNOSNE UPUTE ZA POSTUPANJE

Osim fentanila i njegovih derivata, informacije u tekstu mogu se odnositi i na preostale nove sintetske opioide (npr. nitazeni).

► Uporaba fentanila izuzetno je opasna.

- Policijski i carinski službenici, vatrogasne i hitne medicinske službe, poštanski i kurirski djelatnici te djelatnici programa smanjenja šteta pod sve su većim rizikom od profesionalne izloženosti fentanilu u njihovim svakodnevnim aktivnostima (npr. pristupanje predoziranim osobama, uhićenja, pretrage, razvrstavanje i provjera pošiljaka koje mogu biti onečišćene fentanilom, rastavljanje ilegalnih laboratorija za proizvodnju droga).
- U nastavku su navedene preporuke utemeljene na dokazima vezanim za zaštitu od izloženosti fentanilu.

ŠTO TREBA ZNATI?

- Fentanil može biti prisutan u različitim oblicima (npr. prah, tablete, kapsule, otopine i flasteri).
- Udisanje praha NAJVJEROJATNIJE će uzrokovati štetne učinke, dok je manja vjerojatnost da će doći do štetnih učinaka pri kontaktu s kožom.
- Štetni učinci slučajnog kontakta s kožom tijekom svakodnevnih aktivnosti mogu se izbjeći pravovremenim ispiranjem zahvaćenog područja vodom.
- Osobna zaštitna oprema učinkovito štiti od slučajnog izlaganja (maska za lice, medicinske rukavice).
- Usporeno disanje ili prestanak disanja, pospanost ili nereaktivnost osobe te sužene zjenice specifični su znakovi trovanja fentanilom.
- Nalokson je učinkovit lijek koji poništava učinke fentanila.

ŠTO MOŽETE PODUZETI?

Kako biste se zaštitili od izlaganja:

- Prilikom sumnje na prisutnost fentanila nosite zaštitne **rukavice**.
- **IZBJEĞAVAJTE radnje koje mogu uzrokovati raspršivanje praha u zraku.**
- Pravilno postavite **respirator (masku)**, nosite **zaštitu za oči** i minimalizirajte kontakt s kožom kada se nalazite u situacijama s vidljivim količinama fentanila koje se mogu prenijeti zrakom.
- Slijedite smjernice vaše ustanove za postupanje s opasnim tvarima u slučaju sumnje na prisutnost značajnih količina fentanila (npr. u postrojenju za distribuciju ili skladištenje, mjestu za mljevenje tableta, ilegalnom laboratoriju ili kod teškog onečišćenja).

Ako dođe do izlaganja:

- Spriječite daljnje onečišćenje i obavijestite hitne službe.
- Nemojte dirati oči, usta, nos ili bilo koji dio kože nakon kontakta s potencijalno onečišćenom površinom.
- Ako ste u mogućnosti, temeljito operite kožu hladnom vodom i sapunom.
NEMOJTE koristiti sredstva za dezinfekciju ruku jer mogu pojačati apsorpciju.
- Temeljito operite ruke nakon izlaganja, kao i prije jela, pijenja, pušenja ili korištenja toaleta.
- Ako sumnjate da bi vaša odjeća, obuća i osobna zaštitna oprema mogli biti onečišćeni, slijedite smjernice vaše ustanove o postupanju s opasnim tvarima.

Više informacija potražite na:
<https://ovisnosti.hzjz.hr/>

Ako se kod vas ili vaših kolega pojavi:

- **usporeno disanje ili prestanak disanja**
- **pospanost ili nereaktivnost**
- **sužene zjenice**
  - Udaljite se od izvora izlaganja i nazovite hitnu medicinsku pomoć na 112 ili 194!
  - Primijenite nalokson u skladu s protokolima vaše ustanove. U slučaju izloženosti većim količinama fentanila može biti potrebno primijeniti više doza.
  - Ako nalokson nije dostupan, umjetno disanje može biti mjera spašavanja života dok ne stigne hitna pomoć. Prilikom pružanja prve pomoći koristite standardne sigurnosne mjere, kao što su džepna maska i rukavice, kako biste smanjili rizik od izloženosti.
  - Ako je potrebno, započnite kardiopulmonalnu reanimaciju (CPR) do dolaska hitne medicinske pomoći.